

Fani Grande

Actualitat, curiositat i compromís en el
columnisme digital

Juny de 2016

Gèneres d'Opinió – 3er de Periodisme

Andrea Casas Rodrigo

INTRODUCCIÓ

Fani Grande és una guionista i escriptora valenciana nascuda a Massamagrell en 1956 que ha aconseguit fer-se un lloc entre els referents del columnisme nacional gràcies a “El Femur de Eva”, una columna en paper reinventada en forma de blog, publicada posteriorment com llibre i ara també locutada com programa radiofònic a Valencia Radio.

Fani Grande començà la seua relació amb els mitjans de comunicació de la mà d’RTVV al programa infantil A la Babalà de Canal 9. Abandonà els estudis de Psicologia per a formar-se com a actriu, continuant així una carrera televisiva que li va permetre participar en concursos i series de la cadena i donar el vot al cinema i el teatre, però el rol d’hostessa que el canal semblava voler imposar-li no encaixava amb ella. Tot i tindre les portes de la fama obertes, Grande va decidir continuar la seua carrera a l’altra banda de les càmeres i començà a formar-se com a guionista, una professió que anys després li portaria a la televisió nacional, en Antena 3.

Addicta a la lectura i acostumada a escriure diaris personals des dels 13 anys, Fani Grande va provar sort amb l’escriptura aconseguint la seua primera columna en 1997 en el diari Levante EMV, “Luna Menguante”. Tres anys després i ja fora del periòdic valencià, l’autora inaugurà en El Mundo “El Fémur de Eva”, una nova columna que es mantindria fins al 2004 dins les pàgines d’aquest nacional i que tornaria en format digital en gener del 2012, just després que Grande es vera afectada per l’ERO d’RTVV i fora acomiadada de l’entitat pública.

L’apertura del seu segon blog –després de “La filla del llaurador”– ha convertit a Grande en una de les figures valencianes més influents del món virtual. Amb 9.500 seguidors i més de 120.000 publicacions, les seues entrades aconsegueixen regularment molta difusió entre els usuaris de twitter. Així, no és casualitat que les seues entrades hagen aconseguit col·locar-se en més d’una ocasió entre les principals tendències no només de València, sinó també a nivell nacional. Aquesta visibilitat deixa patent la capacitat de l’autora per a generar debat i opinió a través dels seus textos, comentats i compartits amb assiduïtat pels usuaris de les xarxes socials.

Fani Grande és exemple de columnisme digital no monetitzat. Les seues publicacions virtuals no li reporten cap benefici econòmic, una estratègia eficaç a l’hora d’evitar moltes de les pressions a les que es veu sotmès l’articulisme

convencional que es practica als principals generalistes, on són comuns els murs de pagament per a accedir a la secció d'opinió. Aquesta manca de restriccions permet una difusió ràpida i directa de les seues publicacions amb el seu públic, fidel i actiu gràcies a les possibilitats de feedback que ofereixen tant les xarxes socials com la pròpia plataforma blog.

De la mateixa manera, la no-dependència econòmica i el fet de no pertànyer a cap capçalera permet a Grande desenvolupar el seu columnisme amb una llibertat que es veu reflectida tant en les seues eleccions temàtiques com en el desenvolupament del seu estil. Aquesta independència li ha permès comprometre's amb causes o col·lectius donant-los veu a través del seu treball, guanyant-se així la credibilitat d'uns lectors cada vegada més fidels.

Així doncs, l'elecció de l'obra de Fani Grande com a objecte d'estudi d'aquest treball no és casual. L'autora és, a hores d'ara, una de les veus valencianes més escoltades, i tot i haver deixat la seua signatura en algunes de les capçaleres amb més renom del panorama regional i nacional, ha sigut la seua faceta com a *blogger* el que li ha permès consolidar-se com a referent dins l'articulisme espanyol. Es tracta d'una oportunitat per a no només profunditzar en el treball d'una autora de, sinó també de conèixer més a fons les possibilitats que ofereix el món virtual per a elaborar columnisme de qualitat més enllà dels suports comunicatius tradicionals.

En les pàgines següents es desenvolupa el treball de Fani Grande com escriptora d'articles d'opinió. Tot seguint aquesta primera introducció, el estudi continua amb l'exposició de la metodologia emprada per a realitzar-lo, enumerant les fonts que han sigut utilitzades a l'hora d'analitzar diferents aspectes dels seus textos, com la varietat temàtica, l'estructura seguida, el vocabulari emprat o els recursos estilístics més comuns. Finalment, els resultats d'aquest anàlisi seran discutits amb comentaris d'altres autors sobre l'obra estudiada i amb possibles comparacions de la mateixa amb altres columnistes. Una conclusió tancarà el treball extraient la importància de l'autor triat i la seua repercussió en el món de l'articulisme.

METODOLOGIA

Aquest treball s'ha desenvolupat emprant dues fonts principals. Primerament, s'ha revisat la producció d'articles de l'autora. Tot i haver tingut la seua pròpia columna en els diaris Levante EMV y El Mundo amb anterioritat, aquests textos no han sigut utilitzats a l'hora de realitzar el seu estudi perquè, per una banda, no s'han digitalitzat per part de cap capçalera, i perquè s'assumeix l'apertura del seu segon blog com el punt d'inflexió de la seua carrera com a columnista. Així doncs, aquest estudi es l'abast d'aquest estudi es cenyeix als articles publicats al blog "El Femur de Eva" entre gener del 2012 i desembre del 2015, parant especial atenció als que foren seleccionats per a compondre la recopilació que l'editorial CientoCuarenta publicà en octubre del 2014.

La segona font principal a la que s'ha acudit per a realitzar aquest estudi és la pròpia Fani Grande. L'autora ha sigut entrevistada durant un encontre cara a cara d'unes dos hores durant les quals es va poder profunditzar tant en diferents aspectes de la seua obra com en el context vital de la mateixa. Es varen arregar notes sobre la seua biografia –dades difícils de trobar en fonts alternatives– i les seues vivències en el món de la comunicació, el seu mètode d'escriptura, les seues preferències temàtiques, les seues referències i els trets conscients del seu estil.

Aquestes dades s'han emprat per a confirmar, desmentir o elaborar les conclusions personals estretes en un primer moment. A més a més, també s'han utilitzat altres entrevistes, notícies i revisions d'altres autors sobre l'obra de Fani Grande per a poder realitzar un estudi més encertat i extraure conclusions rellevants sobre la vertadera influència i repercussió de la seua producció com a columnista.

RESULTATS

La lectura i revisió dels articles publicats per Fani Grande en “El Fémur de Eva” entre gener del 2012 i desembre del 2015 permet l’extracció dels trets principals que caracteritzen l’escriptura de l’autora. En total, més de huitanta publicacions han sigut analitzades, donant preferència a les recopilades en el llibre físic homònim publicat en l’any 2014. Seguidament s’exposen els aspectes temàtics i estilístics observats en els textos esmenats.

Temàtica

Els articles analitzats presenten una varietat temàtica molt destacable. Fani Grande mostra interès per un gran ventall de camps del coneixement, composant així una producció de textos rica en idees de tot tipus contraposada a la pràctica d’un columnisme especialitzat. Tot i l’heterogeneïtat dels seus continguts, l’enfoc emprat, l’estructura interna i externa, el vocabulari i els recursos utilitzats per l’autora doten d’unitat la seua obra, uns aspectes que seran analitzats més endavant.

Els textos estudiats evidencien la tendència de Grande d’emprar dues idees diferents difícils de connectar entre sí a primera vista. Una d’elles representa l’eix central de l’article, l’assumpte de fons que es vol tractar, l’objecte d’opinió, mentre que l’altra actua com a ferramenta de suport per a exemplificar, il·lustrar o comparar el tema principal. Aquestes dues idees segueixen tendències temàtiques diferents, la qual cosa en permet realitzar una primera diferenciació.

De manera evident, les idees de suport presenten una major varietat temàtica que les idees centrals. Fani Grande es passeja per camps del coneixement totalment diferents o inclús oposats per a formar metàfores conceptuals o sensorials que ajuden al lector a entendre la visió de l’autora sobre un assumpte concret. La pròpia Grande confessa tindre “bancs d’idees” i “bancs semàntics” que ha anat confeccionant al llarg dels anys –i continua fent-ho–, als que acudeix assíduament per a plantejar-se noves formes d’expressar el seu parèixer sobre els temes que vol tractar en cada columna, constatant així la curiositat i l’afany de coneixement que assegura tindre en la majoria de les entrevistes revisades i la realitzada per a aquest estudi. De la mateixa manera, aquestes idees solen estar allunyades d’esdeveniments noticiables de l’actualitat, podent ser considerades com assumptes “en nevera”.

L'heterogeneïtat d'aquestes idees de suport fan difícil trobar alguna tendència imperant. Tot i això, són destacables les següents temàtiques:

Arts plàstiques: L'autora exemplifica sensorial i gràficament el tema central del text amb descripcions o vivències pròpies relacionades amb peses artístiques. *Sociedad Escultural* segueix aquesta argumentació, connectant el procés de creació de l'escultor Miguel Àngel amb el despertar de la consciència social actual.

Ciència: Grande juga amb conceptes teòrics del camp de la biologia o de la física per a il·lustrar amb ingeni i humor tendències observables en l'actualitat social o per a referir-se a realitats més personals. Així ho fa, per exemple, en *El Principio de Arquímedes*, on aplica les teories físiques d'Arquímedes per a parlar del cas Bankia: “Todo directivo sumergido total o parcialmente en un bankio experimenta un empuje vertical hacia arriba directamente proporcional al volumen del dinero que desaloja al Estado”.

Cultura audiovisual: Són comunes les referències a pel·lícules, documentals o series de televisió per a introduir al lector en algunes argumentacions, com per exemple ‘Memorias de África’, emprada en *Elogio a la curiosidad (para dejar de fumar)* y *Ciclogénesis laboral*. Cal destacar les constants al·lusions a Las Chicas de Oro en les entrades que componen la quarta secció del llibre recopilatori, #SanOlaf, emprades àgilment per a comentar la realitat política.

Literatura: La columnista deixa patent la influència dels llibres en la seua producció articulista amb nombroses referències a obres o estils d'altres autors. Tot i que aquesta temàtica sol ser central, també s'incorpora com idea de recolzament en entrades com *De mayor quiero ser vieja* o *Caballones lejanos*.

Natura: Connectada directament amb la curiositat que l'autora sembla mostrar pels conceptes científics, la natura també se'ns presenta com element per a il·lustrar assumptes de calat actual. En *Lilundu*, per exemple, Grande empra les repercussions que el maltractament té en els elefants per a exposar la seua visió respecte a la relació entre govern i ciutadania.

Societats foranes: Les formes de viure d'altres cultures serveixen a Grande per a contrastar dues realitats diferents. Generalment, aquests exemples solen pertànyer al món àrab, com en *El “niño dormido” de Rajoy*,

un interès comprensible donada la formació de l'autora en religió i filosofia islàmica.

València: Des de les tradicions fins al paisatge, la columnista recorre al sentiment de pertinença territorial per a construir algunes de les seues metàfores. En *Voladura PPera* aconsegueix identificar els esclats de les mascletades amb l'esfondrament del Partit Popular pels escàndols de corrupció.

Vivències quotidianes: Moltes vegades Fani Grande no necessita més que la seua pròpia experiència, recent o del seu passat, per a introduir sensorialment un assumpte públic, aportant un perfil costumista amb el que aconsegueix sorprendre en contraposició a temes centrals de rellevància social. Bon exemple d'aquesta estratègia és *Eau de Corrupt*, on genera un paral·lelisme entre la seua capacitat per acostumar-se a la pudor de les escombraries i la forma amb la que els polítics semblen acostumar-se a la corrupció.

Per la seua banda, les temàtiques centrals de l'obra de Fani Grande segueixen tendències més clares, i tot i no comptar amb la mateixa heterogeneïtat que les esmenades idees de recolzament, també gaudeixen de certa varietat. De forma general, l'autora presenta dos tipus d'idees centrals clarament diferenciabls en la seua producció textual. Primerament, la majoria dels seus articles valoren aspectes de l'actualitat amb forta repercussió social, generant així un nexa entre la seua obra i els esdeveniments que es tracten en la premsa. Analitzant el tractament de les qüestions escollides resulta evident la tendència progressista de l'autora. Tot i això, no sembla que la seua intenció siga l'adoctrinament ideològic o la simpatia per una agrupació política concreta, sinó l'exposició contundent, de vegades satírica, de la seua visió. Els principals assumptes tractats són els següents:

Corrupció: Amb diferència, aquest és l'eix temàtic més tractat d'una manera o una altra en l'obra de Grande. Es tracta d'una idea transversal, impossible d'aludir en tractar altres temàtiques principals. L'autora mostra un rebuig contundent a les actuacions fraudulentcs de diferents institucions, des de la monarquia espanyola a *De infantes y batracios* fins al govern de torn, passant per l'Església catòlica i les seues connexions amb el poder en *El Concordato Fiel*. Aquest és l'eix temàtic del primer bloc del llibre recopilatori, #GrápateElHígado.

Discriminació: Fani Grande es situa en molts moments al costat de les minories que considera oprimides social o institucionalment. Així ho demostra en la seua regular oposició a l'LGTBFòbia com en Matthew, Isaac, Julio, Daniel..., el seu suport als afectats per malalties rares en *Ataxia de Friefreich*, o la denúncia del masclisme. Aquest és l'eix temàtic de #CorpusFemoris, tercer bloc del llibre recopilatori.

Dona: Les qüestions de gènere ocupen gran part de l'obra de la columnista amb la voluntat d'aportar visibilitat a realitats que no tenen la repercussió o el tractament mediàtic desitjable segons el seu criteri. La violència masclista és sens dubte l'assumpte més tractat, com ho fa per exemple a *Tendria que pararse el mundo*, però també ha valorat altres realitats com pot ser el càncer de mama en *La calle de la estrella*.

Església: Les institucions religioses centren part de la crítica de Grande, que expressa explícitament fins i tot la seua voluntat d'apostatar per a deslligar-se completament del catolicisme en *De Papas i apóstatas*. Aquest rebuig sembla provenir de la forma en la que l'Església tracta alguns assumptes socials amb els que l'autora es sent, d'una manera o una altra, lligada.

Política: Entre els seus articles trobem valoracions tant de qüestions internacionals, com en *U. N. = UNITED NOTHING*, nacionals, en per exemple *La Sala de los Inútiles*, o regional, com en la ja esmenada *Voladura PPera*. És destacable el seu rebuig continu al Partit Popular, tant nacional com regional, i a la seua actuació política. En aquest sentit, són constants les al·lusions als escàndols de corrupció que la formació ha protagonitzat durant l'anterior legislatura, així com decisions legislatives rebudes com polèmiques a l'esfera pública.

RTVV: Com a afectada directa de l'ERO de l'entitat pública comunicativa valenciana, Grande dedica una bona part de la seua producció articulista a relatar la seua pròpia experiència, com en *Tanto cinismo tan cerca de casa*, així com dels seus companys de treball en *Criando ricos*, en relació als acomiadaments i el tancament d'RTVV. Aquest és l'eix temàtic de la segona secció del llibre recopilatori, #MeTocaLaFiga. *El Ere de RTVV*.

Per últim, són resenyables els seus textos de caire més intimista, allunyats de l'actualitat pública. La major part d'aquests articles es troben inclosos en

#ElogioDelElogio, el penúltim bloc temàtic del llibre recopilatori. A través d'aquestes temàtiques, Grande exposa parts de les seues vivències i les seues reflexions sobre situacions i sensacions quotidianes amb les que aconsegueix la identificació dels seus lectors, referint-se així a experiències de emocions de caràcter universal. A banda de textos sobre la soledat, els amics o el retrobament amb una ex-parella, entre altres idees variades, és destacable la seua producció dedicada a la literatura, que a més d'omplir de referències a gran part dels seus articles també apareix com idea principal de manera habitual, reiterant així l'admesa addicció de la columnista per l'art de les lletres. Bon exemple són *Come, lee, ama* o *Macondo sin sol*, el seu homenatge a Gabriel Garcia Màrquez pel motiu de la seua mort.

Posicionament

Tot i l'exposada amplitud temàtica, l'obra de Fani Grande aconsegueix prendre sentit unitari a partir del tractament que ofereix de les idees plasmades als seus textos. De manera general, després de la revisió dels seus articles es pot deduir una postura més o menys explícit de l'autora respecte a les relacions de poder establertes en la societat actual, un tret remarcable que es pot fer servir com a comú denominador de la seua producció opinativa. En aquest sentit, l'autora sempre es posiciona en defensa de la part oprimida dins dels vincles amb desequilibris de poder, un fet que ella mateixa admet en assegurar que "els poderosos ja tenen qui els escriga".

Dins d'aquest posicionament davant les relacions opressor-oprimit són resenyables dues tendències, dos enfocaments diferents que representen les dos principals mirades amb les que Grande sembla observar la realitat:

En primer lloc, l'enfocament feminista de l'obra de Grande és evident. Aquest tret no fa referència a la possibilitat d'incloure els seus escrits dins de la classificació "de gènere", a la qual l'autora reconeix oposar-se, sinó a la seua ineludible identitat com a dona. Així, els seus escrits es construeixen a partir d'una visió feminista, d'una identitat de gènere conscient i activa que enriqueix les idees plasmades amb un punt de vista moltes vegades no representat en els mitjans tradicionals que evidencia la situació d'opressió a la que la dona es veu encara sotmesa en relació a l'home. Més que una temàtica, en els escrits de Grande el feminisme és un enfocament, una mirada constant en tota la seua producció –com constant és la seua identitat– que apareix de

forma més palpable en el propi nom del blog (*El Fémur de Eva*, en contraposició a la costella d'Adan) en les columnes que dedica a diferents realitats a les que la dona s'enfronta en l'actualitat, com la violència masclista (*El amor no es la hostia*), l'idealització de l'amor romàntic (*El puto príncipe azul* –l'entrada més llegida del blog–) o el càncer de mama (*La calle de la Estrella*).

Per altra banda, el punt de vista de la col·lectivitat també és una constant. En els seus articles no costumistes, Grande aconsegueix d'una manera o una altra deixar les seues vivències a un segon pla per a donar protagonisme a l'exposició de les condicions de vida a les que certes situacions aboquen a diferents col·lectius de la societat. Treballadors afectats per l'ERO d'RTVV (*Criando ricos*), víctimes LGBT+ d'agressions i delictes d'odi (*Matthew, Isaac, Julio, Daniel...*), malalts crònics afectat per les retallades (*Ataxia de Friedreich*), xiquets militaritzats als règims africans (*Sus hijas son tus hijas*)... són exemples de grups en situació d'opressió representats a les columnes de Grande.

Així doncs, l'obra de la valenciana visibilitza situacions comunament infra-representades en els mitjans convencionals que afecten a col·lectius oprimits tradicionalment silenciats degut a la seua posició en desavantatge davant qui ostenta el poder, dotant també d'intencionalitat als seus textos en forma de denúncia social.

Estructura i argumentacions

Les columnes de Fani Grande segueixen una estructura externa comuna. El primer element que apareix sempre és el titular, no hi ha tendència a emprar avant-títols. Els titulars són curts, generalment d'entre dos i cinc paraules, i de caire apel·latiu i creatiu; l'eix central del text pot intuir-se però la temàtica concreta sol ser difícil de predir, una bona estratègia per a atraure l'atenció del lector reforçada a més a més per la ja exposada dualitat temàtica dels articles.

Seguidament, abans de començar amb l'article poden trobar-se algunes cites literàries, cinematogràfiques o declaracions estretes d'entrevistes que ubiquen d'alguna manera l'intencionalitat del text. En la versió impresa del blog, el llibre recopilatori homònim, Grande també inclou en tots els escrits recollits alguna cita estreta de twitter o d'altres blogs.

A continuació se'ns presenta el cos de la columna, generalment d'entre 500 y 700 paraules i seguint l'ordre tradicional de tres paràgrafs. Tot i això, són comunes les

excepcions a aquesta estructura. De vegades, els tres paràgrafs es veuen reduïts a dos. Altres, l'estructura obeeix a una divisió temàtica remarcada per títols que fan les voltes de ladillos propis de l'estil periodístic, com en *Sin formación no hay paraíso*.

Per últim, recurrentment Grande incorpora hipervincles en el blog digital al final dels seus articles que redirigeixen al lector a altres entrades relacionades amb el tema tractat o a vídeos i peses musicals. En el llibre recopilatori, en canvi, Grande afegeix notes finals on incorpora reflexions sobre l'article en qüestió o algunes situacions que el contextualitzen relacionades amb l'escriptura o la rebuda del mateix.

En referència a l'estructura interna dels articles, tal i com s'ha exposat a l'anàlisi temàtic, els textos de Grande contenen de forma general dues idees, una central i una de recolzament. D'una banda, les idees de recolzament solen desenvolupar-se durant la primera part de l'article, introduint al lector sensorial o gràficament, o oferint un context que servirà per a entendre la temàtica central i el seu tractament. De vegades, aquesta idea secundària ocupa quasi la totalitat del text, deixant tan sols una o dues frases en acabar l'últim paràgraf per a relacionar-la amb la idea central a la que l'autora fa referència implícitament al llarg de l'article (*Lilundu*).

Així, la temàtica central apareix sempre en segon lloc. Generalment ho fa de forma gradual a partir de la meitat de l'article, encara que com s'ha apuntat també s'introdueix de forma més directa en l'última part de l'article per a formar una conclusió que aconsegueix enllaçar les peses que Grande desenvolupa al llarg de les seues columnes.

Aquesta estructura interna serveix també per a explicar les argumentacions emprades per la columnista a l'hora de valorar les realitats que aborda. Amb aquestes comparacions, identifications i paral·lelismes que aconsegueix amb la dualitat temàtica produeix un colp d'efecte en el lector, al que aproxima amb la sàtira, la ironia o descripcions emocionals més viscerales i solemnes –el tractament depèn de la temàtica; hi han realitats que es nega a abordar amb l'humor– a realitats amb les que aconsegueix la seua identificació, ja siguen situacions properes o llunyanes a la seua pròpia experiència. Es tracta d'una estratègia arriscada, doncs seria fàcil caure en la demagògia o en el reduccionisme d'assumptes rellevants per a les persones implicades, però en els articles de Grande sembla una forma molt efectiva d'aconseguir arrelar sensacions extrapolables al tema principal, una mena d'exercici que aconsegueix que el lector es reconega amb la situació d'opressió exposada.

Estil

De la mateixa forma en la que s'ha destacat l'ampla varietat temàtica, l'obra de Grande també gaudeix de riquesa estilística. La columnista incorpora als seus textos elements propis de diferents llenguatges narratius, demostrant la versatilitat que li aporta la seua formació i experiència com a actriu, guionista i escriptora. Aquesta experimentació o iniciativa per provar diferents maneres de contar les coses es veu maximitzada gràcies a la llibertat que suposa produir continguts per a un blog propi sense impositcions o tendències marcades des d'una capçalera. Així, en la seua obra s'hi troben columnes properes a la narració de ficció, tant en 3ª persona omniscient (*Picual*) com en 1ª persona (*Troikatitis*); articles escrits a mode de conte (*Un mocho, dos mochos, tres mochos...*); textos compostats amb diàlegs, a mode de conversa (*La sala de los inútiles*) o seguint l'esquema característic dels guions (*Whiskey, tango, foxtrot*); o peses que incorporen l'estructura pròpia del diari de bitàcora (*Ciclogénesis laboral*) o inclús del reportatge periodístics (*Ataxia de Friedreich*).

Per la seua banda, el ritme de les narracions de Grande destaca per la seua agilitat. La columnista aconsegueix lectures ràpides amb estructures sintàctiques generalment senzilles que afavoreixen la comprensió lectora i la rapidesa de la mateixa. Les oracions són generalment curtes, o en cas contrari, ben equilibrades amb la col·locació de comes, paraules i expressions acurtades de manera col·loquial (*docu, echao pa'lante, pescao ...*) i onomatopeies aconseguides amb monosíl·labs o l'allargament de lletres (*zumb, ups, ey, aggg, Rajoooooy...*). A més, Grande incorpora apel·lacions directes al lector en forma d'afirmacions o preguntes (*sigue leyendo, ¿eres homosexual?*), així com anotacions personals –influenciada en gran manera per la forma en la que Saramago s'endinsa en les seues històries, la introducció de l'autor dins la seua pròpia narració– aconseguint incorporar e implicar al lector en la lectura i el tema que està tractant, agilitzant el propi ritme del text.

Aquests elements venen acompanyats de l'ús d'alguns recursos estilístics fàcils de reconèixer. Per una banda es poden trobar recursos semàntics, com les ja desenvolupades comparacions i metàfores entre dues idees per a estructurar els textos. També apareixen recursos de sonoritat, com les ja remarcades onomatopeies. Per últim, és destacable l'utilització de vocabulari inventat –una tècnica de la qual reconeix haver rebut la influència de Enrique Vila-Matas, amb acudits com “el mal de Montano”, o “els Barteby”–, noves paraules que l'escriptora emprà per a designar

noves realitats de l'actualitat (*wertdievo*) o conceptes irrealis als que dona nom (*polumbis*), aconseguint aportar un to satíric característic. L'humor, tot i ser un element important a l'hora de compondre els seus textos, es substitueix per un to més solemne, dur i respectuós segons la temàtica tractada; cap entrada sobre violència masclista, per exemple, conté elements propis de la sàtira.

D'aquesta manera, l'articulista aconsegueix un estil àgil i directe, quasi sense floritures –poden aparèixer intencionadament per a remarcar el llenguatge narratiu emprat–, amb expressions col·loquials, vocabulari que fuig dels eufemismes, frases curtes, elements satírics i apel·lacions al lector, dotant als articles d'una aparent espontaneïtat que els apropa al públic.

DISCUSSIÓ

Tot i no haver protagonitzat cap polèmica destacable més enllà d'haver pogut rebre alguna mena de feedback negatiu a través de les xarxes socials, i no haver sigut objecte d'estudi en anteriors estudis, les columnes de Fani Grande sí han aconseguit rebre l'atenció d'altres professionals del sector. Així, tot i no poder comparar els resultats d'aquest estudi, són revisables algunes consideracions que altres columnistes han oferit en relació a l'escriptora d'El Fémur de Eva.

La periodista i escriptora Rosa Maria Artal escribia les següents reflexions sobre Fani Grande en el pròleg del recopilatori físic dels articles de la valenciana:

“Sorprende la actualidad de los temas abordados en todos los casos. No han perdido vigencia porque muchos siguen ahí enquistados. A Fani le preocupan en particular las desigualdades: la económica, la que se ejerce atendiendo a la opción sexual, todas las que sirven de excusa para discriminar a unos seres sobre otros. Le preocupa la mujer, eterna pagana, constante objetivo de renacido machismos [...] Las injusticias y las guerras [...] Le duele la Comunidad Valenciana, su tierra [...] todo apoyado con ganchos de ciencia y cultura, curiosidades, el taichi o un bolero”.

Artal destaca, al igual que aquest estudi, la diversitat dels articles de Grande seguint la idea formulada de la dualitat temàtica: a través d'idees diverses i curioses, la valenciana aconsegueix plasmar temes d'actualitat centrats en les desigualtats que travessen la societat de hui en dia, fent referència també doncs al posicionament de Grande respecte als col·lectius que pateixen opressió social, política o econòmica.

De la mateixa manera, Maruja Torres és altra del seguidors del blog de Grande tal i com ho deixa veure a través del seu compte de twitter quasi setmanalment a través de comentaris, mencions i compartint els seus articles. L'estil d'ambdues pot relacionar-se amb algunes similituds, com ho són la intencionalitat, la contundència i el posicionament. En canvi, Torres ho fa amb un ritme més dens, emprant estructures sintàctiques més complexes on tendeix exposar definicions elaborades, emprant major quantitat d'adjectius, que contrasten amb algunes paraules de caire més col·loquial que substitueixen eufemismes que puguin reduir l'impacte o la rotunditat o la importància del tema tractat i la seua argumentació —element que també es pot trobar en l'obra de Grande.

CONCLUSSIÓ

Després d'analitzar l'obra de Fani Grande, exposar els trets que s'han observat com característics de la seua escriptura, i de posar en comparació aquests resultats amb l'opinió i estil d'altres professionals, es pot concloure aquest estudi reiterant la ja esmenada rellevància de l'autora en el columnisme espanyol actual com una figura capaç de generar debats rellevants sobre temes d'actualitat en l'esfera pública sense la necessitat de ser recolzada per una capçalera i emprant canals digitals per a la difusió dels seus articles.

Des de la violència masclista fins a les actuacions del govern de torn, passant pels drets laborals o les malalties, la ploma de Fani ha tractat tota mena de realitats arrelades d'alguna manera a un esdeveniment d'actualitat i fixant sempre el focus en aquells que semblen no tindre lloc als mitjans convencionals. Amb una mirada social, crítica i feminista, l'escriptora va fer del seu segon blog "El Fémur de Eva" el que potser fora el principal altaveu dels treballadors afectats per l'ERO d'RTVV, històries que, com moltes altres, han convertit a Fani en una de les columnistes més llegides i amb més repercussió en les xarxes socials. El pas del Fémur al paper en forma de llibre recopilatori no fa més que confirmar la consolidació de Fani Grande com una de les articulistes més influents del nostre país donada l'era de transició cap al món digital que sembla estar seguint el sector de la comunicació, elogiada a més a més per professionals rellevants de l'articulisme.

Aquest estudi pot servir per a introduir la figura de Grande com a columnista, així com a base per a la realització de treballs posteriors en relació a la seua obra. Introduïts els trets bàsics de la seua escriptura, pot resultar interessant profunditzar en la multitud de referències literàries que es poden trobar en els seus escrits, així com en la influència de les noves tecnologies i el context digital en la configuració i evolució del seu estil des de la publicació de les seues primeres peces en periòdics impresos.

BIBLIOGRAFIA

Arxiu d'articles publicats en eldiario.es [en línia] Maruja Torres [Data de consulta: desembre 2015]: http://www.eldiario.es/autores/maruja_torres/

Twitter personal de Maruja Torres [en línia], Maruja Torres [Data de consulta: desembre 2015]: <https://twitter.com/MistralS?lang=es>

<https://twitter.com/fanigrande?lang=es>

El Fémur de Eva, blog de Fani Grande [en línia], Fani Grande. [Data de consulta: diciembre 2015]: <http://elfemurdeeva.blogspot.no/>

Fani Grande, “El Fémur de Eva”, 2014, Ciento Cuarenta, Valencia

La Filla del Llaurador, blog de Fani Grande [en línia], Fani Grande. [Data de consulta: diciembre de 2015] <http://lafilladelllaurador.blogspot.no/>

Salvador Enguix. ‘Fani Grande: “escribir ha sido para mí una necesidad”’ [en línia] La Vanguardia [Data de consulta: desembre 2015]: <http://www.lavanguardia.com/local/valencia/20141114/54419887619/entrevista-fani-grande-el-femur-de-eva.html>

Blog personal de Rosa Maria Artal [en línia], Rosa Maria Artal [data de consulta: desembre 2015] <https://rosamariaartal.com/>

Redacción, ‘Un vermut con...Fani Grande’ [en línia] Verlanga [data de consulta: desembre 2015]: <http://verlanga.com/secciones/un-vermut-con/fani-grande/>

Laura Ballester, ‘Fani Grande: “Canal 9 no ha de servir al político sinó al valenciano que necesita que su historia se sepa”’ [en línia], Levante [data de consulta: desembre 2015]: <http://www.levante-emv.com/comunitat-valenciana/2013/11/11/fani-grande-canal-9-servir/1049755.html>

Carlos Laullón, ‘Fani Grande, la curiosidad con patas’ [en línia] Los ojos de mirar [Data de consulta: desembre 2015]: <http://www.losojosdemirar.com/fani-grande-la-curiosidad-con-patas/>